

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتراي حرفه ای

عنوان

بررسی ارتباط بین سطح ویتامین D و Stage استئوارتریت زانو در رادیوگرافی در سال های 97-1396

اساتید راهنما:

دکتر حسن اناری

دکتر افسانه انتشاری مقدم

استاد مشاور:

دکتر فرهاد پورفرضی

نگارش:

یگانه عبدل زاده

زمستان 1397

شماره پایان نامه:

0692

سپاسگزارى :

سپاس خدای را که سخنوران، در ستودن او بمانند و
شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان،
حق او را گزاردن نتوانند. و سلام و دورود بر محمد و
خاندان پاک او...

شکر شایان نثار ایزد منان که توفیق را رفیق راهم ساخت
تا این پایان نامه را به پایان برسانم . از اساتید بزرگوارم
جناب آقای دکتر حسن اناری و سرکار خانم دکتر افسانه
انتشاری مقدم که به عنوان اساتید راهنما همواره نگارنده
را مورد لطف و محبت خود قرار داده اند ، کمال تشکر را
دارم.

از جناب آقای دکتر فرهاد پورفرضی که به عنوان استاد
مشاور همواره در نگارش این پایان نامه مرا یاری کردند،
تشکر و قدردانی ویژه می کنم.

تقدیم به مادر عزیزتر از جانم
هم او که یار جاودانی و چشمه سار مهربانیت
تقدیم با بوسه بر دستان پدرم
به او که نمی دانم از بزرگی اش بگویم یا مردانگی،
سختی، سکوت، و مهربانیش
تقدیم به برادرانم
آرتین ، آرش و آرمان عزیزم هم آنانکه کودکی ام در کنار
آنها سپری شد و تمام خاطرات کودکی ام وام دار وجود آن
هاست
تقدیم به دوستان مهربانم
الهام قلی زاده ، ندا صفرزاده ، صفا نعمتی ، زهره
عبدالرحیمی ، عاطفه حاجی زاده ، رویا قدیرزاده ، رویا
هوشمندی، سارا صفری، سعیده لطیفی، لیلا عسگری ،
سمیه رحیمی ،آرزو بهاری و مهسا شیرین زاده که هفت
سال پزشکی و دوری از خانواده بدون گرمای وجود آن ها
، دشوارتر می شد. صمیمانه ازاین عزیزان سپاسگزارم.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: طرح تحقیق	
1-1 مقدمه و بیان مسأله.....	2
2-1 تعریف واژه های کلیدی.....	5
3-1 اهداف و فرضیات.....	6
1-3-1 هدف کلی.....	6
2-3-1 اهداف اختصاصی.....	6
3-3-1 فرضیات یا سؤالات تحقیق.....	7
4-3-1 اهداف کاربردی.....	7
فصل دوم: پیشینه تحقیق و بررسی متون	
1-2 مبانی نظری.....	9
1-1-2 استئوآرتریت	9
2-1-1 پیدمیولوژی	9
3-1-1 شکل کلینیکال.....	10
4-1-1 تاریخچه	10
5-1-1 معاینه بالینی.....	10
6-1-1 تشخیص.....	11
7-1-2 شکل های درگیری بیماری	11

13-1-8 تشخیص افتراقی 13

13-1-9 پروگنوز 13

13-1-10 پاتولوژی 13

15-1-11 پاتوژنز 15

16-1-12 درمان 16

20-2 مطالعات انجام شده در جهان 20

فصل سوم: شیوه اجرای طرح

24-1-3 نوع مطالعه 24

24-2-3 محیط پژوهش 24

24-3-3 جامعه آماری مورد مطالعه 24

24-4-3 روش نمونه گیری و جمع آوری اطلاعات 24

25-5-3 روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری 25

25-6-3 معیار ورود 25

26-7-3 معیار خروج 26

26-8-3 ملاحظات اخلاقی 26

27-9-3 جدول متغیر ها 27

فصل چهارم: نتایج

29-4-1 نتایج 29

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

1-5 بحث 43

2-5 نتیجه گیری 49

3-5 محدودیت ها 50

4-5 پیشنهادات 51

منابع 52

فهرست جداول

صفحه	عنوان
29.....	جدول 4-1 توزیع فراوانی جنسیت افراد مورد مطالعه.....
30.....	جدول 4-2 شاخص آماری - توصیفی سنی افراد مورد مطالعه.....
32.....	جدول 4-3 توزیع فراوانی قد، وزن و شاخص توده بدنی افراد مورد مطالعه.....
37.....	جدول 4-4 توزیع فراوانی سطح سرمی ویتامین D افراد مورد مطالعه.....
38D.....	جدول 4-5 ارتباط شدت پیشرفت stage رادیوگرافیک استئوآرتریت زانو و سطح سرمی ویتامین D.....
39.....	جدول 4-6 ارتباط شدت پیشرفت stage رادیوگرافیک استئوآرتریت زانو و جنسیت افراد.....
40.....	جدول 4-7 ارتباط شدت پیشرفت stage رادیوگرافیک استئوآرتریت زانو و شغل افراد.....
41.....	جدول 4-8 ارتباط شدت پیشرفت stage رادیوگرافیک استئوآرتریت زانو و تحصیلات افراد.....

فهرست نمودار ها

عنوان	صفحه
نمودار 4-1: توزیع فراوانی رده سنی در افراد مورد مطالعه.....	31
نمودار 4-2: توزیع فراوانی شغل افراد مورد مطالعه.....	33
نمودار 4-3: توزیع فراوانی سطح تحصیلات افراد مورد مطالعه.....	34
نمودار 4-4: توزیع فراوانی محل سکونت افراد مورد مطالعه.....	35
نمودار 4-5: توزیع فراوانی مصرف سیگار افراد مورد مطالعه.....	36

بررسی ارتباط بین سطح ویتامین D و Stage استئوآرتریت زانو در رادیوگرافی در سال های 97-

1396

چکیده

سابقه و هدف: ویتامین D یک ماده ی استروئیدی و محلول در چربی است که در اکثر موارد تابش نور آفتاب منبع اصلی این ویتامین است. استئوآرتریت شایع ترین بیماری درگیر کننده مفصلی است. با توجه به مطالعات کم در زمینه ارتباط بین سطح ویتامین D و stage استئوآرتریت زانو در رادیوگرافی، در استان اردبیل و کشور ایران و شیوع فزاینده استئوآرتریت، ما بر آن شدیم تا مطالعه فوق را انجام دهیم.

مواد و روشها: 158 نفر (79 نفر مورد و 79 نفر شاهد) از بین مراجعه کنندگان به درمانگاه روماتولوژی بیمارستان امام خمینی (ره) شهرستان اردبیل انتخاب شدند. پرسشنامه های مربوطه شامل اطلاعات دموگرافیکی تکمیل شد. رادیوگرافی در دو نمای قدامی خلفی و جانبی از زانوها در بیمارستان امام خمینی (ره) انجام شد. سطح سرمی 25-هیدروکسی ویتامین D نیز در آزمایشگاه اندازه گیری شد. Stage های رادیوگرافی ها نیز بر اساس معیار Kellgren-Lawrence تقسیم بندی شد. سرانجام داده های بدست آمده مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته ها: در گروه مورد، 60/75٪ زن و 39/24٪ مرد بودند و در گروه شاهد 58/22٪ زن و 41/77٪ مرد بودند. میانگین سنی بیماران در گروه مورد $54/12 \pm 4/67$ سال با دامنه سنی 43-67 سال بود. میانگین سنی بیماران در گروه شاهد $55/37 \pm 5/12$ سال با دامنه سنی 45-68 سال بود. با توجه به نتایج حاصل از این مطالعه، ارتباط معنی دار بین بیماران مبتلا به استئوآرتریت زانو بر اساس معیار Kellgren-Lawrence و سطح سرمی ویتامین D وجود داشت.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج حاصل از این مطالعه، به پزشکان محترم پیشنهاد می گردد در بیماران مبتلا به استئوآرتریت کمبود ویتامین D را مدنظر داشته باشند و درموارد سطوح پایین آن، جهت درمان اقدام نمایند.

کلید واژه ها: ویتامین D، استئوآرتریت، زانو، رادیوگرافی

